

VIETNAMESE.A&S 2013

Các Độ tuổi & Giai đoạn

Cách cư xử của trẻ nhà bạn thay đổi như thế nào khi chúng phát triển

Trẻ phát triển và thay đổi rất nhanh, đặc biệt là trong khoảng thời gian từ lúc trẻ mới lọt lòng cho đến lúc trẻ được năm tuổi. Không phải tất cả trẻ đều phát triển và đạt được những cột mốc tương tự nhau, nhưng tất cả đều trải qua những giai đoạn tương tự. Hiểu biết thêm về những giai đoạn này có thể giúp chúng ta thấu hiểu được cách cư xử của trẻ tốt hơn. Có những hành vi của trẻ được xem là nghịch ngợm có thể chỉ là một phần của sự phát triển của trẻ.

Những thông tin dưới đây chỉ mang tính hướng dẫn. Trẻ không phải là tất cả là giống nhau. Chúng sẽ phát triển tới những giai đoạn khác nhau ở những thời điểm khác nhau và sẽ có những phản ứng khác nhau với những thứ đang diễn ra xung quanh mình. Mỗi trẻ sẽ có cá tính và tính khí riêng của mình.

Hãy trò chuyện với các cha mẹ khác, hãy hỏi đại gia đình của bạn về cách mà họ đối phó trong những thời điểm khó khăn – họ có thể đưa ra cho bạn những lời khuyên tốt.

Nếu chúng ta có trẻ bị khuyết tật, thì trẻ có thể sẽ mất nhiều thời gian hơn để đạt tới những giai đoạn khác nhau hoặc để học thêm những điều mới. Mặc dù trẻ sẽ gặp khó khăn trong việc học hỏi, chúng ta vẫn cần phải đặt ra những giới hạn và ranh giới cho trẻ. Chúng ta cũng cần phải tạo cho trẻ nhiều cơ hội và kinh nghiệm để giúp trẻ học hỏi. Chúng ta có thể hỏi ý kiến bác sỹ hoặc y tá Tamariki Ora (y tá chăm sóc trẻ) về những người mà có thể giúp chúng ta dạy dỗ cho trẻ.

Từ lúc trẻ mới lọt lòng cho tới lúc trẻ được mười tám tháng tuổi

Trẻ nhận thức và học hỏi bằng các giác quan. Não của trẻ bắt đầu có những kết nối thông qua việc nhìn, nghe, ngửi, sờ và nếm khi trẻ bắt đầu tìm hiểu về thế giới xung quanh mình.

Khi trẻ còn nhỏ, trẻ thường cất tiếng khóc để cho chúng ta biết là trẻ đang cần cái gì đó.

Sẽ có những khoảng thời gian mà trẻ luôn cảm thấy bất ổn và dường như trẻ khóc nhiều hơn và sẽ rất khó khăn để dỗ cho trẻ nín. Bị kích thích quá, mọc răng, gia tăng sự thèm ăn, hay những thay đổi trong môi trường sống đều có thể gây ra những ảnh hưởng đáng lo ngại.

Những khoảng thời gian này sẽ có thể rất khó khăn nếu mà chúng ta cũng đang mệt mỏi, tuy nhiên cũng giống như các giai đoạn khác mà trẻ phải trải qua, những khoảng thời gian này sẽ không kéo dài mãi.

“Hãy nghĩ đây là một khoảng thời gian ngắn trong cuộc sống của con bạn khi chúng cần bạn ở bên rất nhiều”

“Nếu bạn cảm thấy quá căng thẳng – hãy hít thở không khí trong lành, ngồi ra ngoài sưởi nắng hoặc là đi dạo một vòng”

Chúng ta có thể

- Quan tâm đến trẻ thật nhiều – các con của chúng ta sẽ không thể trở nên hư hỏng khi nhận được nhiều tình yêu thương
- Phản ứng với việc trẻ khóc, mặc dù hãy nhớ rằng một vài trẻ hay khóc một chút trước khi đi ngủ - nếu điều này xảy ra mỗi lần khi trẻ chuẩn bị đi ngủ, hãy đợi một vài phút xem điều gì xảy ra
- Hãy kiểm tra xem có cần phải thay tã lót cho trẻ hay xem trẻ có đang đói, mệt mỏi hay cảm thấy quá nóng hoặc quá lạnh
- Hãy an ủi trẻ bằng cách ôm ấp, đu đưa, trò chuyện hay hát nhẹ nhàng
- Tiếp tục di chuyển, đặt trẻ vào trong xe đẩy hay vào trong cái địu trẻ sau lưng hay đưa trẻ ra ngoài vào trong ô tô
- Hãy tắm cho trẻ nhẹ nhàng bằng nước ấm
- Hãy giao trẻ cho ai đó trông nom, đặc biệt là khi bạn đang mệt mỏi hoặc bắt đầu cảm thấy thất vọng

“Hãy thử để tạo thành thói quen – những cũng nên biết trước sẽ có một vài ngày mà mọi việc trở nên tồi tệ”

S.K.I.P

skip.org.nz

facebook.com/SKIPcommunity

Từ lúc trẻ được mười tám tháng tuổi cho tới lúc trẻ được hai tuổi

Trẻ muốn tự làm nhiều thứ cho bản thân và muốn có những thứ ở đây và bây giờ. Trẻ có thể cảm thấy khó chịu bởi những thay đổi và dễ dàng cảm thấy thất vọng và chán nản. Trẻ bắt đầu nói chuyện, chạy nhảy, leo trèo và thử nghiệm những giới hạn. Trẻ thích được ra bên ngoài trời và được đưa đi dạo. Các cơn giận dữ nóng nảy có thể đến vào lúc trẻ được hai tuổi.

“Hãy đổ nước và bong bóng đầy chậu lớn, để nhiều khăn ra sàn nhà và để cho trẻ chơi thoải mái”

Bạn có thể

- Hãy cho trẻ biết trước khi chúng ta muốn trẻ làm điều gì:
- “Khi mẹ phơi xong quần áo...”
- Cân bằng sự độc lập với những giới hạn: “Con hãy ngồi ra sàn nhà và con có thể uống nước bằng cốc”
- Hãy tìm ra những thứ để ca ngợi trẻ, đừng cố gắng quan tâm quá nhiều tới những cách cư xử của trẻ mà chúng ta không thích.
- Hãy hướng dẫn trẻ đi vệ sinh nếu trẻ cảm thấy thích
- Hãy đưa ra cho trẻ những lựa chọn hạn chế. Hãy hỏi xem trẻ thích mặc áo sơ mi màu xanh hay màu vàng – chứ không nên hỏi xem trẻ thích mặc cái áo sơ mi nào (nó sẽ là cái áo sơ mi đang được đem đi giặt!”
- Hãy để trẻ tham gia vào những việc chúng ta đang làm. Hãy nhờ trẻ đưa giúp cho chúng ta những cái cặp quần áo hay lấy những lá thư từ trong hộp thư ra.
- Hãy cố gắng dự đoán những khoảng thời gian khó khăn và tránh những khoảng thời gian này nếu có thể
- Khi trẻ nhà chúng ta lên cơn giận dữ, hãy chắc chắn rằng trẻ được an toàn và cố gắng không để tâm đến trẻ. Khi trẻ hết cơn giận, hãy khen ngợi trẻ là đã biết làm dịu cơn giận xuống. Đừng nên mắng mỏ trẻ.

“Hãy nói cho trẻ biết là bạn đang chuẩn bị đi đâu, bạn đang làm gì – hãy trò chuyện với trẻ”

“Hãy để việc nhà sang một bên khi trẻ cần bạn bây giờ - hãy dành thời gian cho trẻ”

S . K . I . P

skip.org.nz
facebook.com/SKIPcommunity

Từ khi trẻ được hai tuổi cho tới lúc trẻ được ba tuổi

Trong độ tuổi từ hai đến ba, trẻ bắt đầu tự cảm thấy mình là những cá thể riêng biệt và độc lập. Trẻ bắt đầu hiểu được về khái niệm sở hữu và sẽ sử dụng những từ như là “của con”. Trẻ nhận thức và quan tâm tới những trẻ khác hơn nhưng việc học cách chơi như thế nào cũng mất rất nhiều thời gian thực hành.

Các kỹ năng thể chất phát triển hơn thể hiện ở việc trẻ hứng thú và đôi lúc nhấn mạnh tự làm nhiều việc cho bản thân. Việc trẻ khóc lóc, rên rỉ, đánh đấm và thậm chí là cào cấu sẽ vẫn hết sức phổ biến bởi vì trẻ đang học từ từ cách đối phó với những cảm xúc và thất vọng của mình.

“Hãy cùng chơi với trẻ”

Chúng ta có thể:

- Luôn luôn dành cho trẻ nhiều lời khen ngợi
- Đưa trẻ tới những nơi có nhiều trẻ khác cũng hay được bố mẹ đưa tới
- Hướng dẫn trẻ từng bước một – đừng đưa ra cho trẻ một danh sách những hướng dẫn
- Hãy đưa ra cho trẻ những hướng dẫn rõ ràng và cho trẻ biết cụ thể về cách cư xử mà chúng ta thích
- Hãy tạo cơ hội cho trẻ làm những việc nhỏ
- Cố gắng làm một gương thật tốt – tụi trẻ của chúng ta sẽ bắt chước chúng ta làm theo
- Đối với những việc quan trọng, hãy đưa ra những giới hạn rõ ràng và gắn bó với chúng
- Hãy giải thích cho trẻ biết tại sao chúng ta không thích trẻ làm một việc gì đó

“Hãy tham gia vào một thư viện đồ chơi (toy library) – hãy tạo điều kiện cho trẻ có nhiều thứ để khám phá”

“Hãy trò chuyện thật nhiều với trẻ - hãy khen ngợi trẻ khi trẻ chịu trò chuyện với chúng ta”

S.K.I.P

skip.org.nz

facebook.com/SKIPcommunity

Từ khi trẻ được ba tuổi cho tới lúc trẻ được bốn tuổi

Trong độ tuổi từ ba đến bốn, trẻ có thể nhận thức và thể hiện được nhiều trạng thái cảm xúc khác nhau. Trẻ có thể cảm thấy tự hào, tội lỗi hay xấu hổ. Trẻ biết chia sẻ và hợp tác tốt hơn và mặc dù trẻ có thể hiểu được quan điểm của người khác nhưng nhiều vấn đề vẫn nảy sinh nếu quan điểm này mâu thuẫn với ý muốn của trẻ. Trẻ thích cười đùa, chơi những trò ngớ ngẩn và thích thú khi được đóng giả làm ai đó. Trẻ thích thực hành những kỹ năng mới như leo trèo, ném và đập xe đạp. Trẻ sẽ đặt ra nhiều câu hỏi và kể nhiều câu chuyện, mà trong đó một vài chuyện là nửa thực nửa hư. Mặc dù trẻ cảm thấy an toàn với những quy tắc và thói quen nhưng trẻ sẽ vẫn thử những giới hạn được đặt ra.

“Hãy thử đưa những hoạt động mà có thể trẻ sẽ không thích vào các trò chơi – hãy nói với trẻ “nào mình cùng nhảy vào phòng tắm đi”

“Hãy nói có càng nhiều càng tốt”

Chúng ta có thể:

- Cảm ơn và khen ngợi trẻ khi trẻ đáp ứng yêu cầu của chúng ta
- Hãy sử dụng nhiều cụm từ như là “nào mình” hay “hay là mình”
- Hãy linh hoạt với những vấn đề không quá quan trọng
- Nếu trẻ nói “không” hãy chuyển chủ đề hay đánh lạc hướng của trẻ
- Hãy cư xử theo cách mà chúng ta muốn con cái của mình sẽ cư xử - tự trẻ sẽ bắt chước chúng ta làm theo
- Hãy gắn bó với những giới hạn và quy tắc
- Hãy cố gắng thoả thuận với trẻ: “Khi con xếp thật gọn gàng chỗ đồ chơi này xong thì mình sẽ đi ra ngoài công viên chơi” – hãy ‘tránh’ sử dụng đồ ăn làm phần thưởng – thời gian và sự quan tâm của chúng ta dành cho trẻ thì lành mạnh hơn nhiều.
- Hãy giữ bình tĩnh khi có chuyện. Hãy đưa trẻ tới một chỗ an toàn và yên tĩnh và giải thích cho trẻ biết là tại sao mình lại ở đây và cho trẻ biết là mình có thể quay lại chỗ cũ khi mà trẻ sẵn sàng làm điều mà chúng ta muốn trẻ làm. Chỉ nên làm vậy trong hai hay ba phút mà thôi.

“Hãy đặt ra càng ít quy tắc càng tốt nếu có thể - những hay gắn bó với những quy tắc này”

“Hãy bỏ qua những lỗi lầm nhỏ của trẻ”

S . K . I . P

skip.org.nz

facebook.com/SKIPcommunity

Từ khi trẻ được bốn tuổi cho tới lúc trẻ được năm tuổi

Khi tụi trẻ nhà chúng ta lớn dần lên, trẻ sẽ chơi một cách hợp tác hơn với những trẻ khác và tình bạn trở nên quan trọng đối với trẻ, mặc dù trẻ cũng có cãi cọ lẫn nhau. Trẻ sẽ có nhiều năng lượng, hứng thú với những cuộc phiêu lưu và cố gắng thử nghiệm những trò mới. Trẻ sẽ có khả năng đối phó với những thách thức ngay cả những việc khó khăn tốt hơn. Đôi lúc trẻ có thể hơi quá tự tin và hứng thú khi nói về bản thân mình. Trẻ sẽ thử những ranh giới và có thể những câu chuyện hay cách cư xử “ngớ ngẩn” của trẻ sẽ bị người lớn phản ứng lại.

**“Hãy cố gắng nói nhiều điều tích cực hơn là những điều tiêu cực với trẻ”
“Hãy hỏi ý kiến của trẻ”**

Chúng ta có thể:

- Hãy cho trẻ biết rõ ràng là chúng ta đang kỳ vọng gì ở trẻ
- Hãy dành cho trẻ nhiều lời khen ngợi khi trẻ đang cố gắng
- Hãy đưa ra những quy tắc và giới hạn (nhưng đừng quá nhiều) và hãy gắn bó với những quy tắc và giới hạn này
- Hãy khuyến khích trẻ thử làm nhiều việc khác nhau
- Hãy tạo cơ hội cho trẻ làm việc gì đó để trẻ có thể thể hiện cho chúng ta thấy là trẻ có khả năng như thế nào
- Hãy giữ bình tĩnh khi chúng ta phải kỷ luật trẻ
- Hãy dành cho trẻ nhiều tình yêu thương
- Hãy hỗ trợ và khuyến khích trẻ tìm ra được giải pháp cho những vấn đề
- Hãy làm một tấm gương tốt cho trẻ noi theo
- Hãy trấn an trẻ khi trẻ sợ hãi hay lo sợ - hãy nhớ lại cảm giác của mình khi bạn cảm thấy sợ.

“Hãy nói cho trẻ biết là chúng ta rất yêu thương trẻ”

“Hãy để cho trẻ giải phóng năng lượng – hãy tạo điều kiện cho trẻ rèn luyện thể chất”

S.K.I.P

skip.org.nz
facebook.com/SKIPcommunity

SKIP supports parents and caregivers
to raise their children in a positive way.

For more information go to:

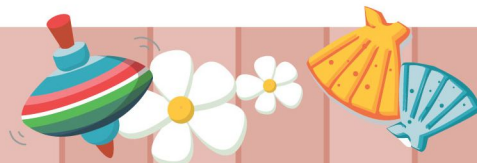
www.skip.org.nz

Email: info@skip.org.nz

Phone: 04 916 3922

For more information on support for parents, go to:

www.familyservices.govt.nz/directory

S . k . I . P

skip.org.nz
facebook.com/SKIPcommunity